

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

กัลยวรรณ ตะเภาทอง

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตาม
ทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1"

ของ กัลยวรรณ ตะเถาทอง

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ดร.สกริพร เซวนชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
ผู้วิจัย	กัลยวรรณ ตะเภาทอง
ประธานที่ปรึกษา	ดร.สถิรพร เขาวนชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครูและศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 214 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่มอร์แกนและเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรเข้ารับการประชุม อบรมสัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ และถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีการนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21

Title A STUDY OF THE ADMINISTRATOR'S TECHNOLOGY LEADERSHIP OF THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS ACCORDING TO TEACHERS' OPINIONS UNDER THE OFFICE OF PHICHIT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

Author KANYAWAT TAPAOTHONG

Advisor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2021

Keywords Technology Leadership, School Administrator

ABSTRACT

The objectives of this research were to study technology leadership and to study the guidelines for developing technology leadership for educational opportunity expansion school administrators, according to teachers' opinions under the supervision of Phichit primary education service area office 1. The sample group consisted of 214 teachers who taught in the opportunity expansion school under the supervision of Phichit primary educational service area office 1, in the academic year 2021. The sample size was determined by the Krejcie and Morgan tables. The samples were selected by stratified random sampling based on the proportion of teachers in each district under the supervision of Phichit Primary Educational Service Area Office 1. The research tool was a technology leadership questionnaire according to teachers' opinions of teachers under the supervision of the Phichit primary educational service area office. The data was analyzed by mean, standard deviation, and the interview form of guidelines for developing technology leadership for educational opportunity expansion school administrators under the supervision of Phichit primary educational service area office 1. The data was analyzed by content analysis.

The results were found as follows:

1. The results of the study of the administrator's technological leadership of the educational opportunity expansion schools according to teachers' opinions under the office of Phichit Primary Educational Service Area 1 showed that the teachers had the opinion that the school administrators had technological leadership overall at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean, at the highest level, was citizenship in the digital era, followed by professional practice excellence vision and the creation of a learning culture in the digital era. The aspect with the lowest mean was the systematic improvement.

2. The results of a study of the guidelines for developing technology leadership for educational opportunity expansion school administrators under the office of Phichit Primary Educational Service Area 1 were: Attending meetings, training, and seminars on the use of modern technology should be required for administrators. Supervise and follow-up on teachers as professionals on using technology responsibly and legally through various platforms of online media. Assist teachers in attending various training courses on the use of digital technology and electronic media in the classroom in order to respond to the policies and goals of developing 21st century educational institutions.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.สถิรพร เขาวนชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนการค้นคว้าอิสระสำเร็จสมบูรณ์ได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและ พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 นายเกื้อสิริภรณ์ ศรีมิตรานนท์ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงาน ส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.รุจโรจน์ แก้วอุไร ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.รักษิต สุทธิพงษ์ ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.อนันต์ นามทองตัน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ดร.ผกาภรณ์ พลายสังข์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ดร.มงคล รุณธาตุ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1 และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้ อย่างสมบูรณ์

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการ ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

กัลยวรรณ ตะเกาทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
ประกาศคุณูปการ.....ช	
สารบัญ.....ซ	
สารบัญตาราง.....ญ	
สารบัญภาพ.....ฉ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....4	
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....4	
ขอบเขตของการวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....6	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....8	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....9	
แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ.....14	
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....23	
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี.....29	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....38	
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....43	

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	44
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตาม ทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	44
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย	52
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตาม ทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	53
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	64
บทที่ 5 บทสรุป	75
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	93
ประวัติผู้วิจัย	111

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	45
ตาราง 2 แสดงวันเวลาในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	51
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....	53
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม	54
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์	55
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล.....	57
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	59
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ.....	61
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล.....	62

ตาราง 10 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จาก การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	72
--	----

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	43
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างรวดเร็วประกอบกับนโยบายทางการศึกษาได้พัฒนาให้สอดคล้องกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยนั้น สถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีอย่างมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มีสาระสำคัญที่เป็นหลักในการปฏิรูปการศึกษาของชาติทั้งในส่วนที่เป็นความมุ่งหมายหลักการของการจัดการศึกษา สิทธิ และหน้าที่ทางการศึกษาระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษานั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะการบริหารจัดการยุคใหม่นั้น ต้องควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ICT ด้วย เพราะฉะนั้นการที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีได้ ต้องยอมรับและปรับตัวให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) (2560, น. 55) ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง ศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเอง ใช้ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่ทันสมัย ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาให้กับผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา บริหารและจัดการทรัพยากรและระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนรู้แบบดิจิทัล และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ชัยยา บัวหอม (2563) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยประมวลผลข้อมูลที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันให้กลายเป็นสารสนเทศที่ดีและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามต้องการได้ ช่วยในการจัดระบบข่าวสารในแต่ละวันได้ถูกต้อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสารสนเทศ เพื่อการจัดเก็บประมวลผลช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา

ระยะทางและงบประมาณ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีถือว่าเป็นลักษณะของผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีไปสนับสนุน ส่งเสริมและบูรณาการในการจัดการศึกษามีความสามารถในการบริหารสู่ความเป็นสากลมากขึ้น (อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะต้องมีการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์การใช้เทคโนโลยี และเผยแพร่วิสัยทัศน์นั้นอย่างกว้างขวาง วางแผน กำกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเชิงระบบให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ส่งเสริมวัฒนธรรมความรับผิดชอบและสนับสนุนนโยบายการพัฒนานวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพบนฐานการวิจัย มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดของนักเรียน การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมในการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การดำเนินการให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการบริหารงาน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา รวมไปถึงการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี การมีวิสัยทัศน์ สมรรถนะ สามารถใช้และเรียนรู้เทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง และรู้จักนำความรู้เหล่านั้นไปบูรณาการกับการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาให้เป็นหนึ่งเดียวอย่างมีความหมายบนพื้นฐานของทฤษฎี (นิศาชล บำรุงภักดี, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีต่อผู้บริหารที่จะทำให้ผู้นำเป็นผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและจัดการทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถใช้งานได้อย่างเพียงพอและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อความเจริญก้าวหน้าของระบบการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 49 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนขยายโอกาสจำนวน 34 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ห่างไกลและขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่สอดคล้องและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และต้องขยายชั้นเรียนเพื่อรองรับประชากรวัยเรียนให้ได้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีพันธกิจในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีความสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม พัฒนาผู้บริหาร

ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.00 สมองกลยุคที่ 4 พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้ฐานความรู้และระบบการคิดในลักษณะสหวิทยาการเพื่อบรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) บนพื้นฐานความพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบนั้น ทำให้การบริหารโรงเรียนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในด้านลักษณะของการจัดการเรียนการสอน บทบาทของผู้เรียนและบทบาทของผู้สอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการเข้าใจบริบทที่เปลี่ยนแปลงนี้อย่างลึกซึ้ง และบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมโดยการนำเทคโนโลยีมาสู่โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 นี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี (Technology Leadership) ที่ต้องสร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้ความสำคัญ ยอมรับ และนำไปบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์การสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชา เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความเป็นครูมืออาชีพ และกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร (สุนันทา สมใจ, และวิชุดา กิจธรรม, 2561) ผู้บริหารต้องมีความสามารถกำหนดเป้าหมาย สามารถกระตุ้นให้เกิดการวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานและสามารถสร้างเครือข่ายชุมชนให้ดำรงไว้อย่างยั่งยืน เพื่อการเรียนรู้และส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการนำวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ผ่านมาแม้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จะมีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีที่หลากหลาย แต่จากสถานการณ์ในปัจจุบันโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการศึกษาแต่ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ยังคงมีการดำเนินงานที่ล่าช้าต่อการบริหารจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยส่งผลกระทบต่อทั้งครู บุคลากร โดยเฉพาะกับนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานโดยใช้ทักษะภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหาร

ที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการขับเคลื่อนการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ใน 5 ด้าน ตามแนวคิดของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Educational Technology Standards for Administrators : NETS-A) (ISTE, 2009, อ้างถึงใน สุภัญญา แซ่ม้อย, 2562, น.120-121) ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 462 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 214 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกจากข้อที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีต่ำที่สุด ในแต่ละด้านมาเป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติการเลือกดังนี้ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและงานด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1** หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนางานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งดูแลในเขตอำเภอเมืองพิจิตร อำเภอวังทรายพูน อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอสามง่าม อำเภอสากเหล็ก และอำเภอลำดวน รวมทั้งสิ้น 6 อำเภอ

2. **โรงเรียนขยายโอกาส** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3. **ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส** หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีความสามารถบูรณาการใช้เทคโนโลยีได้อย่างรอบรู้ในการใช้เทคโนโลยีจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษา ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

3.1 **ด้านการมีวิสัยทัศน์** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการ เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศ และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

3.2 **ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3.3 **ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

3.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์การโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564

5. ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือวิธีการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
- 1.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
- 1.4 ความหมายโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 2.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.2 ประเภทของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.3 ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.4 นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยกับการพัฒนาประเทศ

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

- 3.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
- 3.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
- 3.3 ทฤษฎีภาวะผู้นำ

4. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

- 4.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี
- 4.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี
- 4.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

จรัส อติวิทยากรณ์ (2554, น. 3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความ ต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนิน ชีวิตอยู่

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, น. 23-24) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากร ในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้ร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอนการจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่ และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรือ งานบริหารการศึกษานั้นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ทรงพล เจริญคำ (2559, น.3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นำทรัพยากรคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะ ผู้นำ เทคนิคการบริหารทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย, และสุชาติ บางวิเศษ (2563, น.1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิดความสามารถและความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนา คนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษาการปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรือ งานบริหารการศึกษานั้นเอง

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดการองค์กร และการดำเนินงานอย่างมีศิลปะในการใช้คน และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

สัมมา ธรณิธย์ (2556, น. 96-98) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการสนับสนุนและส่งเสริมแก่บุคลากร ให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารต้องตระหนักถึงว่าทุกกิจกรรมในการบริหารจัดการต้องเน้นให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมาย เป็นที่พึงพอใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Students) ที่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถตามศักยภาพ และตามความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, น. 131, อ้างถึงใน สัมมา ธรณิธย์, 2556, น. 96-98) ได้กล่าวถึง ภารกิจสำคัญของการบริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ 1) กระจายอำนาจการบริหาร การจัดการศึกษา การตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ จากส่วนกลางสู่โรงเรียน โดยเน้นความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด 2) การจัดการเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด 3) การจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด 4) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรการเมืองท้องถิ่น เพื่อประสานนโยบายให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาการศึกษาในชุมชนให้มากที่สุด 5) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่นเพื่อร่วมดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด 6) การปรับเปลี่ยนบทบาทจากการบริหารงานราชการ และงานโรงเรียนมาเป็นการจัดการศึกษาของชุมชนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเทียบเคียงจากคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ และความต้องการของชุมชน โดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบทบทวนคุณภาพและดำเนินการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

ธีระ รุญเจริญ (2546, น. 6, อ้างถึงใน สัมมา ธรณิธย์, 2556, น. 97) ได้กล่าวถึง ภารกิจการบริหารโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 สรุปได้ดังนี้ 1) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการให้การศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมให้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั้งนักเรียนปกติ นักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาสและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ 3) จัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบการจัด 3 รูปแบบคือ ในระบบ นอกกรอบ

และตามอรรถาธิบายตามความเหมาะสม 4) ปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ อาทิเช่น จัดตามธรรมชาติและศักยภาพของนักเรียนแต่ละวัยและแต่ละคน จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนทั้งจัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับหลักสูตรแกนกลางให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียน 6) จัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยให้การศึกษอบรมตามความจำเป็นและความเหมาะสม 7) จัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตลอดทั้งส่งเสริมให้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียน 8) บริหารจัดการโรงเรียน ตามการกระจายอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเต็มที่ 9) จัดการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งคุณภาพภายในและภายนอกตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด 10) พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรอื่น เพื่อจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับแนวทางหลักการที่กำหนดตามการปฏิรูปการศึกษา 11) แสวงหาเทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนในโรงเรียนกล่าวได้ว่างานหลัก ๆ ในการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มี 4 ด้านคือ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานวิชาการ

จันทราณี สงวนนาม (2551, น.140 อ้างถึงใน สัมมา รณิธย์, 2556, น. 98) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดลำดับความสำคัญของภารกิจสถานศึกษาศึกษาเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน 4) การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ 5) การบริหารงานอาคารสถานที่ 6) การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แคมป์เบลล์ และคณะ(Campbell and others, 1983, p.116, อ้างถึงใน สัมมา รณิธย์, 2556, น. 98) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายงานที่สำคัญของโรงเรียนมีอยู่ 6 งานด้วยกัน คืองานพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานบริหารกิจการนักเรียนงานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน งานสัมพันธ์ชุมชน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากขึ้นกับขนาดขององค์กร และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุดแต่ถึงอย่างไร การบริหารสถานศึกษาต้องมียานหลัก ๆ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคลากร 3) การบริหารงบประมาณ 4) การบริหารงานทั่วไป

ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

สัมมา ธรณิธย์ (2556, น. 94) ได้กล่าวถึง การบริหารการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภาระกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยทั้งนำศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษามีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

ณัฐธันัน ระวีพงษ์ (2557) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากกับองค์กรต่าง ๆ เพราะกระบวนการจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ปัจจัยการผลิต ทุน งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นที่พอใจแก่ผู้ร่วมงานในองค์กรผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนตามเป้าหมายที่วางไว้ก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับภาระหน้าที่ของสถานศึกษาที่มีบทบาทในการบริหารจัดการการศึกษาให้กับเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติคือการมุ่งพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามความคาดหวัง คือเป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย สติปัญญา ความรู้คุณธรรม จริยธรรมตลอดจนวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตโดยสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อรุณี ทองนพคุณ (2558) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอนกติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

พระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ขยรัตน์ (2558) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยอาศัยหลักการบริหารต่าง ๆ ตามสภาพการณ์ของสถานศึกษา

ดุจฤทัย โพนนอก (2559) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จและเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่า การบริหารมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยก่อให้เกิดการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การตัดสินใจเป็นการจุดประกายให้มีการเริ่มต้นในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการดำเนินการตามลำดับเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลในงานนั้น เนื่องด้วยผู้ปฏิบัติงานได้มองเห็นคุณค่าของการบริหาร

ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา หากไม่มีระบบการบริหารสถานศึกษาก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมไปตามเป้าหมายได้ และการบริหารสถานศึกษายังเป็นเครื่องมือที่ชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย

อร่าม วัฒนะ (2561) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานรับผิดชอบร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน วิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ โดยเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ดีในการเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพรวดเร็ว และบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ดีในการกระจายงานได้อย่างทั่วถึง และเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เอกนรินทร์ คล้ายหิรัญ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในรูปการจัดการทางการศึกษาแบบให้เปล่า เพื่อให้นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนโดยทั่วถึงกันและเป็นการยกระดับทางการศึกษาของประเทศ

จรัญ แสงบุญ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิตติพันธุ์ ปวงคำ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนประถมเดิม) ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พุทธิภาคย์ รักซ้อน (2558) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ฉวีวรรณ อินชุกุล (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สากล มานูรัตน์ (2555) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดเก็บข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การส่งผ่าน การสื่อสารสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การรับสารสนเทศ รวมถึงการสร้างสังคมและอุตสาหกรรมด้านสารสนเทศ และการจัดการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

ปรานอม หยวกทอง (2555) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) คือ การประยุกต์เอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ ได้แก่ การรวบรวมและการตรวจสอบข้อมูล การประมวลผล และการดูแลรักษาข้อมูล รวมถึงการจัดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนสารสนเทศ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้แก่ เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Technology) และเทคโนโลยีด้านเครือข่าย

โทรคมนาคมและการสื่อสาร (Communication Technology) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำและความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้นั่นเอง

สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554 อ้างถึงใน ณฐพร ชาวลุ่มบัว, 2557, น. 31) ให้ความหมายของเทคโนโลยี (Technology) กล่าวว่า หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่าง ๆ และหาทางนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ ส่วนคำว่าสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งมาจากสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่การสื่อสารระหว่างบุคคล เมื่อรวมคำว่าเทคโนโลยีกับสารสนเทศเข้าด้วยกัน จึงเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology: ICT) ซึ่งจะหมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศหรือประมวลผล ซึ่งครอบคลุมถึงการรับ-ส่ง แปลง การรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูลและค้นคืนสารสนเทศ รวมถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการใช้บริการ การใช้และการดูแลข้อมูล

ทิพวัลย์ นนทเกท (2557) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า หมายถึง เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้สำหรับการจัดหาประมวลผลการจัดเก็บและการเผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารในลักษณะของตัวอักษรตัวเลขภาพและเสียงได้อย่างสะดวกรวดเร็วและกว้างไกลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม

สุภาวดี เชื้อวงศ์ (2557) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology: IT) หมายถึง เป็นเทคโนโลยีในการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้งานเพื่อจัดการกับข้อมูลการประมวลผลการเผยแพร่ข่าวสาร ในด้านต่าง ๆ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปในชื่อสั้น ๆ ว่า ไอที (IT)

จิรวรรณ ประภาณาวิน (2558) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเอาความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์โดยนำเทคโนโลยีที่มาจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะประกอบด้วยการจัดเก็บข้อมูลประมวลผลและเผยแพร่ในรูปแบบของภาพ เสียง ตัวเลขและตัวอักษร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ มีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย โดยสามารถส่งได้สะดวกและรวดเร็ว

จุฑามาศ กาญจนธรรม, และเด่น ชะเนติยัง (2558) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือ ICT (Information and Communication Technology) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์มีข้อมูลที่ใช้ในการคิด การตัดสินใจ ทั้งในเรื่องการดำเนินชีวิต การศึกษาเล่าเรียน การทำงาน และยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการค้นหา รวบรวมข้อมูล

เพื่อใช้ในการวางแผน การจัดการ การติดตาม ประเมินผล และการรายงานการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งความสำเร็จขององค์กรจะอยู่ที่ความสามารถในการเข้าถึง การประยุกต์ใช้ประโยชน์และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2554, อ้างถึงใน นิตยา ยศจันทร์, 2560, น. 12) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เป็นความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินการใด ๆ ที่ได้อาศัยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (Software) คอมพิวเตอร์ทางฮาร์ดแวร์ (Hardware) การติดต่อสื่อสาร การรวบรวม และการนำข้อมูลมาใช้อย่างทันการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและการผลิต การบริการ การบริหาร และการดำเนินงานรวมทั้งการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ที่ส่งผลถึงความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ การค้าที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพของประชาชน

พิมล โชติธนอธิวัฒน์ (2560) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology : IT) หมายถึง เป็นเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยการนำเอาคอมพิวเตอร์ มาใช้งานเพื่อจัดการกับข้อมูลการประมวลผลการเผยแพร่ข่าวสารในด้านต่าง ๆ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปในชื่อสั้น ๆ ว่า ไอที (IT) และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในการติดต่อสื่อสาร

ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล (2560) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดหา จัดเก็บ การสร้างประมวลผลรับส่งข้อมูลเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อผสม เสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศความถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว ตามความต้องการได้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์

พิชญากัญ กำจัดภัย (2562) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า หมายถึง เทคโนโลยีที่ทำให้เกิดวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร ความรู้การส่งผ่านการสื่อสารสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การรับสารสนเทศ รวมถึงการสร้างสังคมและอุตสาหกรรมด้านสารสนเทศ และการจัดการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

ชัยยา บัวหอม (2563) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า หมายถึง การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มาจัดการข้อมูลโดยวิธีการปฏิบัติที่มีการจัดลำดับอย่างมีรูปแบบและขั้นตอนเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพ ในเรื่องของความเร็ว ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม มาทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ โดยนำข้อมูล ป้อนเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ และทำการประมวลผลเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามต้องการ ซึ่งข้อมูลที่ได้ออกมา นั้น จะอยู่ในรูปที่สามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการข้อมูลต่างๆอย่างมีรูปแบบและขั้นตอน เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในเรื่องของความเร็ว ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้อง

ประเภทของเทคโนโลยีสารสนเทศ

จิรวรรณ ประภาณาวิน (2558) ได้แบ่งประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ

1. เป็นประเภทที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
2. เป็นเทคโนโลยีประเภทการสื่อสาร โทรคมนาคม ที่พยายามที่จะพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ในประเภทที่ 1 เข้ามาเชื่อมโยงกับการสื่อสารเพื่อสร้างให้เป็นระบบเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการถ่ายโอนข้อมูลข่าวสารระหว่างกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้ได้ทั่วถึงกันอย่างรวดเร็วพร้อมๆกัน มีประสิทธิภาพมากที่สุด

วรรณศร จันทโสลิท (2560) ได้แบ่งประเภทของเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT: information technology types) สามารถแบ่งออกได้ เป็น 4 ประเภท คือ

1. เทคโนโลยีด้านการรับข้อมูล (Sensing Technology) เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้เราสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่อยู่รอบตัวเราแล้วเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบที่คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ อุปกรณ์เหล่านี้ ได้แก่ เครื่องสแกนภาพ (Image scanners) เครื่องอ่านรหัสแถบ (Barcode scanners) และอุปกรณ์รับสัญญาณ (Sensors) เป็นต้น
2. เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) เช่น โทรศัพท์ไร้สายเครือข่ายท้องถิ่น (LAN)
3. เทคโนโลยีวิเคราะห์ (Analyzing Technology) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ทั้งส่วนที่เป็น Hardware และ Software
4. เทคโนโลยีการแสดงผล (Display Technology) ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้การคมนาคมและการสื่อสารแม้กระทั่งโลกแห่งธุรกิจต่าง ๆ หมุนเปลี่ยนตามเราจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อก้าวให้ทันการพัฒนาทางเทคโนโลยีดังกล่าวก่อนที่จะเป็นคนล้าหลัง

ชัยยา บัวหอม (2563) ได้แบ่งประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออกเป็นประเภทหลัก ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. อินเทอร์เน็ต (Internet) นับว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างคอมพิวเตอร์ เน็ตเวิร์ค (Computer Network) ทั่วโลกประมาณกว่า 100,000 เน็ตเวิร์ค อินเทอร์เน็ตมีจุดกำเนิดในปี ค.ศ.1969 โดยหน่วยงานวิจัยเพื่อการป้องกันประเทศ (Department of defended Research Project Agency) และพัฒนาจนเป็นระบบทางการในปี ค.ศ.1983 มีการขยายฐานการใช้

สู่ภาคเอกชน ต่อมาสู่ภาคธุรกิจ ที่มีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดดสู่วงการต่างๆ เช่น สู่วงการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์(Commercial online) วงการศึกษาวิจัย วงการสื่อสาร วงการข่าว วงการเมือง โดยเฉพาะวงการเมืองที่ถือว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อสำคัญ ในการสื่อสารระหว่างกันสู่การสร้างระบบ สังคมการเมืองแบบประชาธิปไตย ฯลฯ เพราะค่าบริการในการใช้มีราคาถูกมากเมื่อเทียบกับระยะทาง จำนวนข้อมูลข่าวสาร แหล่งข้อมูลข่าวสารที่มี ให้บริการรวมทั้งอิสรภาพในการใช้งาน

2. อินทราเน็ต (Intranet) เป็นหนึ่งในกระบวนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เติบโตมากภายใต้ระบบอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ต้องการจัดวาง หรือจัดกลุ่มการสื่อสารระหว่างกัน (Internal Computer Network) เช่น ในองค์กรต่าง ๆ ที่ต้องมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง รวมทั้งเพื่อความปลอดภัยต่าง ๆ

3. เวิลด์ ไวด์ เว็บ (World Wide Web) เป็นสื่อที่เติบโตเร็ว และสำคัญที่สุด ภายใต้ระบบ อินเทอร์เน็ต เพราะเป็นการเชื่อมประสานระหว่างชุดของข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Computer Servers) เพื่อการบริหารจัดการฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน โดยมีการออกแบบโฮมเพจ (Homepage) เพื่อเป็นการนำเข้าสู่การใช้ระบบข้อมูลข่าวสารที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น รูปแบบการสื่อสารจากเดิมที่อาจอยู่ในรูปแบบของการสื่อสารจากบุคคลหนึ่ง สู่บุคคลหนึ่ง (One-to-One Model of Communication) หรือการสื่อสารจากบุคคลหนึ่งไป สู่กลุ่มคนจำนวนมาก (One-to-Many Model of Communication) เมื่อเปลี่ยนมาอยู่ในรูปแบบ ของเทคโนโลยีสารสนเทศที่บูรณาการคอมพิวเตอร์เข้าไปรวมกับกระบวนการสื่อสาร (Computer-Mediated Communication) การสื่อสารนั้น สามารถที่จะทำได้หลากหลายรูปแบบ มากยิ่งขึ้น อาจอยู่ทั้งในรูปแบบของการสื่อสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่กลุ่มบุคคลหนึ่งไปสู่กลุ่มคน จำนวนมาก (One-to-Many) และในขณะเดียวกันก็อยู่ในรูปแบบของการสื่อสารจากคนจำนวนมาก ไปสู่คนเดียว (Many-to-One) หรืออาจเป็นการสื่อสารจากคนจำนวนมากสื่อสารกับคนจำนวน มากก็ได้ (Many-to-Many Model of Communication) ทั้งนี้เพราะเป็นการบูรณาการหรือเป็นการ ผสมผสานระหว่างสื่อสารมวลชน การสื่อสารระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าว

สรุปได้ว่า ประเภทของเทคโนโลยีสารสนเทศจำแนกได้เป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

1. ฮาร์ดแวร์ หมายถึง อุปกรณ์ต่างๆ มีลักษณะเป็นโครงร่างสามารถมองเห็นและสัมผัสได้ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ตามลักษณะการทำงานได้ 4 หน่วย คือ หน่วยรับข้อมูล หน่วยประมวลผล หน่วยความจำ และหน่วยแสดงผล 2. ซอฟต์แวร์ เป็นชุดคำสั่ง หรือโปรแกรมที่สัมผัสไม่ได้โดยตรง (นามธรรม) โดยสั่งให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน ซึ่งเปรียบเสมือนตัวเชื่อม ระหว่างผู้ใช้กับฮาร์ดแวร์กับฮาร์ดแวร์ 3. เครือข่าย หมายถึง ระบบการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร รับและส่งข้อมูล ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง สะดวก และรวดเร็ว

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

จิรวรรณ ประภาณาวิน (2558) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม การบริการสังคม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งการมีบทบาทสำคัญนี้อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอทีนั้นเปรียบเหมือนเครื่องจักรที่สามารถรองรับข้อมูลข่าวสารมาทำการประมวลผลและการแสดงผลตามที่ต้องการได้รวดเร็ว โดยอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ช่วยในการจัดการได้แก่โปรแกรมปฏิบัติการโปรแกรมชุดคำสั่งต่าง ๆ และที่สำคัญคือผู้ที่ตัดสินใจหรือสั่งการให้ทำงานได้ถูกต้องตามเป้าหมายซึ่งได้แก่ บุคคล ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ใช้ ผู้บริหารและผู้ชำนาญการ หรือนักเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง

ชัยยา บัวหอม (2563) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นและเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยประมวลผลข้อมูลที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันให้กลายเป็นสารสนเทศที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามต้องการได้ ช่วยในการจัดระบบข่าวสารในแต่ละวันได้ถูกต้อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสารสนเทศ ช่วยจัดระบบโดยอัตโนมัติ เพื่อการจัดเก็บประมวลผลและสามารถเรียกใช้ได้อย่างสะดวกทุกครั้ง ช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และช่วยการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวก รวดเร็วลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา และระยะทางและงบประมาณ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นเนื่องจากเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์และการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากสามารถรองรับข้อมูลข่าวสารมาทำการประมวลผลและการแสดงผลตามที่ต้องการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อการจัดเก็บประมวลผลและสามารถเรียกใช้ได้อย่างสะดวกและถูกต้อง

นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยกับการพัฒนาประเทศ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษานั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารจัดการยุคใหม่นั้น ต้องควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ICT ด้วย เพราะฉะนั้นการที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีได้ ต้องรู้จักปรับตัวและยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยกับการพัฒนาประเทศ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนาและนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนรวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคน และสังคมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 (2560, น.119) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดด ที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และ ความเท่าเทียมทางการศึกษา ได้กล่าวถึง การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับ คนทุก ช่วงวัย และระบบสารสนเทศด้านการศึกษาด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ ครอบคลุมถูกต้อง และเป็นปัจจุบันสามารถอ้างอิงได้เพื่อใช้ประโยชน์ใน การวางแผน การบริหารจัดการ การศึกษา ซึ่งหมายถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่หยุดนิ่ง กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) (2560, น. 55) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึงทรัพยากร และระบบ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมีองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอน แบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

1. ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ DLIT, DLTV, ETV มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น

2. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า 30 Mbps

3. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการ ที่ทันสมัยและไม่ซ้ำซ้อน ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศ ระบบการ รายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ ประเภทการศึกษาให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน

3. ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพ การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4. จัดหาอุปกรณ์ ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ ทั่วถึงและเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ.2554 - 2563 ของประเทศไทย (2554, น. 52) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาและประยุกต์ ICT เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสร้างความเสมอภาคของโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการ

สาธารณะสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อย่างมีสุขภาวะที่ดี ได้แก่ บริการด้านการศึกษา และบริการสาธารณสุข ประชาชนได้รับการประกันสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการสื่อสารโทรคมนาคมและข้อมูลข่าวสาร เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างทั่วถึง และเป็นธรรมเป้าหมาย

1. สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและสื่อดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ

2. ประชาชนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Literacy) รอบรู้ เข้าถึง พัฒนาและใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ (Information literacy) และรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) สามารถเลือกใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวัน ของแต่ละบุคคล และเพื่อการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของนโยบายและการบริการทางสังคม ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้น

4. เพิ่มโอกาสของประชาชนในการมีงานทำและมีรายได้

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้กำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อการศึกษา เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติฉบับแรก หรือ IT 2000 ขึ้นมา เพื่อพัฒนา โครงการสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาระบบ สารสนเทศต่อมาได้วาง กรอบนโยบายสารสนเทศหรือ IT 2010 ขึ้นมาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความ เข้มแข็งและยั่งยืนและพัฒนา ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กำหนดกรอบนโยบาย ICT 2020 เพื่อให้การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและโทรคมนาคมมีความต่อเนื่อง จากกรอบนโยบายเดิม โดยมีสาระสำคัญเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและโทรคมนาคมของประเทศ เพื่อยรองรับการเปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารของโลก และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน นำกรอบนโยบายไปใช้เป็นแนวทาง จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารของตนเองต่อไปทำให้การประยุกต์ใช้งาน เทคโนโลยีดังกล่าวมีบทบาท และความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556, น.2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่นโดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก หรือสั่งการ บังคับบัญชา ประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority) เพื่อให้กิจการงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการ

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2557, น. 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การโน้มน้าวและจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติตามเพื่อนำไป สู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการขององค์กร

บุษยา วีรกุล (2558, น. 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือความสามารถของบุคคลในการใช้อำนาจหรืออิทธิพล ที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับในค่านิยมหรือวัตถุประสงค์ที่บุคคลนั้น ชี้นำ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือความสำเร็จได้ตามที่ต้องการ

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2560, น. 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของผู้มีอิทธิพลในการชักนำ การโน้มน้าว การจูงใจ การสร้างความเชื่อมั่น การสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลปฏิบัติตามงานด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยได้จากประสิทธิภาพประสิทธิผลของงาน เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพล สามารถจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็นและความต้องการของตนเองด้วยความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ นำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์กรตามที่กำหนดไว้

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, น. 20) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมและกระบวนการที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนและละทิ้งความสนใจของตนเอง แล้วหันมาปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม โดยการหล่อหลอมแนวคิดใหม่ การให้คำปรึกษา การแนะนำ การชักชวนและการกระทำเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งคลจใจและให้ความหมายแก่ผู้อื่น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

พัชรา วาณิชวสิน (2560, น. 16) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำโน้มน้าวและใช้อิทธิพล (อำนาจ/บารมี) ต่อคน (ผู้ตาม/ผู้อื่น) ผ่านสายสัมพันธ์อันเหนียวแน่นด้วยความไว้วางใจและให้การสนับสนุนตามความเหมาะสมของบริบทที่เป็นอยู่เพื่อบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2561, น. 53) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำสามารถโน้มน้าวหรือจูงใจบุคคลในองค์กรให้ทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน

Mondy & Mondy (2014, อ้างถึงใน พัชรา วาณิชวสิน, 2560, น.15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้นำสามารถกระตุ้นให้ผู้อื่นทำในสิ่งที่ผู้นำต้องการให้ทำได้ โดยพื้นฐานแล้ว ภาวะผู้นำใช้เพื่อ

กระตุ้นให้คนทำงานแสดงพฤติกรรมสนับสนุนการทำงานและยอมรับค่านิยมและทัศนคติที่ต้องการเมื่อจำเป็น

Griffin & Moorhead (2014, p. 324 อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561, น. 52-53) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและคุณสมบัติ ในฐานะกระบวนการภาวะผู้นำเกี่ยวกับการโน้มน้าวที่ปราศจากการบังคับขู่เข็ญ ในฐานะคุณสมบัติ ภาวะผู้นำคือกลุ่มของคุณลักษณะที่แสดงออกโดยบุคคลที่ถูกมองว่าใช้อำนาจได้ประสบความสำเร็จ

Jones & George (2016, p. 415 อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561, น.53) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการโน้มน้าวบุคคลอื่น และให้กำลังใจ จูงใจและให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า มีความสามารถในการโน้มน้าว กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าให้มีพฤติกรรมมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์หรือปฏิบัติตามความต้องการโดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมายด้วยความเต็มใจ

ความสำคัญของภาวะผู้นำ

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, น. 14) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์การไปสู่ความสำเร็จและด้วยเหตุนี้องค์การทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐหรือเอกชน องค์การที่แสวงหาผลกำไรหรือไม่แสวงหาผลกำไร จึงต้องการได้มาหรือพัฒนาบุคลากรของตนให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2560, น. 8) กล่าวว่า บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากองค์การหรือสมาชิก มีบทบาทในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงาน และมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์การเป็นอย่างมาก การที่จะทำงานให้สำเร็จหรือล้มเหลวก็อยู่ที่ตัวผู้นำ และการใช้ภาวะผู้นำในการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้อื่นได้คิดและแสดงออกมาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การเป็นสำคัญ เช่น วงการศึกษาก็ให้ความสำคัญในเรื่องของความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ ว่ามีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อนำพาโรงเรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลง ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ไร้อุปสรรคทันการความเปลี่ยนแปลง และไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้อย่างมีคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561, น. 55) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำ คือ ความพร้อมต่อการรับมือสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นกับองค์การ ในช่วงที่องค์การเผชิญกับสภาวะวิกฤตการณ์ที่บุคคลแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญในการตัดสินใจและแนะนำแนวทางที่เหมาะสมแก่สมาชิกขององค์การเพื่อรับมือต่อสถานการณ์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำอย่างแท้จริง ซึ่งมีผลเป็นอย่างมากต่อความอยู่รอดหรือล่มสลายขององค์การ

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2563, น. 303) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร และยังเป็นตัวแปรส่งผ่านไปยังปัจจัยอื่น ๆ ที่พบว่าส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรด้วย โดยเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำ เป็นความสามารถในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้การสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงออกเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรเป็นสำคัญ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

พัชรา วาณิชชิน (2560, น. 16-21) ได้กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะ (Trait Theory) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะ (Trait Focus) โดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้นำที่สร้างความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้ตามออกจากกันด้วยความเชื่อว่า คุณลักษณะผู้นำมีความสำคัญและแตกต่างจากคนที่ไม่ได้เป็นผู้นำซึ่งส่งผลให้คนคนนั้นเป็นผู้นำที่ดี เนื่องจากกลุ่มคุณลักษณะเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของผู้นำ หรืออาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้นำมีกลุ่มคุณลักษณะเหล่านี้ ผู้นำเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง เช่น ผู้นำมีคุณสมบัติเฉพาะบางอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำ เช่น ความเปิดเผย (openness) การชอบเข้าสังคม (extraversion) ความมีจิตสำนึก (conscientiousness) ความประนีประนอม (agreeable) เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เชื่อว่าทำให้ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำได้ดีกว่าคนอื่น ๆ หรือมีโอกาสนำไปสู่ตำแหน่งผู้นำได้มากกว่าคนอื่น ๆ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavior Theory) ที่มุ่งเน้นพฤติกรรม (Behavior Focus) โดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมของผู้นำในระหว่างการนำมากกว่าพิจารณาที่คุณลักษณะของผู้นำด้วยความเชื่อว่า พฤติกรรมผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานเสร็จและคงทำงานสำเร็จ ซึ่งผู้นำแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมการนำที่แตกต่างกันออกไปหรือเรียกได้ว่า มีสไตล์การนำที่แตกต่างกันออกไป โดยระบุประเภทพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกไว้ 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่เน้นงาน (Task Behavior) และพฤติกรรมที่เน้นคน (Relationship Behavior) โดยมีการศึกษามากมายเกี่ยวกับพฤติกรรม เช่น การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยโอไฮโอว่าพบว่า ผู้นำมีพฤติกรรม 3 รูปแบบ คือ แบบเผด็จการ แบบประชาธิปไตย และแบบเสรีนิยม โดยผู้ตามพึงพอใจผู้นำแบบประชาธิปไตยมากที่สุด ในขณะการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยมิชิแกนพบว่า ผู้นำมีพฤติกรรมแตกต่างอยู่ 2 ด้าน คือ ผู้นำที่เน้นคนและผู้นำที่เน้นงาน ส่วนการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยโอไฮโอพบว่า พฤติกรรมผู้นำมี 2 ด้าน คือพฤติกรรมที่มุ่งสร้างโครงสร้าง (Initiation structure) ให้ความสำคัญกับงานและพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (Consideration) ให้ความสำคัญกับคนทำงาน และการศึกษาพฤติกรรมผู้นำ Managerial Grid

โดย Blake และ Mouton ที่สร้างตาราง 2 มิติ โดยให้แกนนอนแทนผู้นำที่มุ่งผลงานและแกนตั้งแทนผู้นำที่มุ่งเน้นคน ซึ่งผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ผู้นำที่มุ่งทั้งงานและมุ่งเน้นทั้งคน

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์ (Contingency Theory) ที่มุ่งเน้นสถานการณ์ (Situation Focus) โดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมผู้นำในแต่ละสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถานการณ์และผู้ตามด้วยความเชื่อว่า การนำมีความแตกต่างในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งทฤษฎีจะระบุถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อตัดสินพฤติกรรมที่เหมาะสมในการนำสถานการณ์นั้น ๆ เช่น การศึกษาของ Fiedler ดูที่ความยืดหยุ่นของผู้นำ ซึ่งผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม หรือการศึกษาของ Robert House ในทฤษฎีมุ่งสู่เป้าหมาย โดยคำนึงถึงสถานการณ์ของผู้นำในการปูทางไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ส่วนการศึกษาของ Hersey-Blanchard เน้นว่าระดับความพร้อมของผู้ตามส่งผลต่อการทำงานของผู้นำทำให้เกิดรูปแบบการทำงานของผู้นำ 4 รูปแบบ คือ การบอกกล่าว (Telling) การนำเสนอความคิด (Selling) การมีส่วนร่วม และการมอบหมายงาน (Participation) (Delegation)

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Theory) ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง โดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษาผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนที่จะเป็นผู้นำได้หรือต้องการที่จะเป็นผู้นำต้องเป็นคนที่มีมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ สามารถแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริง และนำไปสู่การปฏิบัติได้ รวมทั้งสื่อสารให้ผู้ตามทราบ โดยผู้ตามมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำแบบนี้ คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม และให้ความสำคัญกับผู้ตาม ด้วยความเชื่อว่า ผู้นำที่ดีจะต้องสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้โดยการผสมผสานปัจจัยสำคัญต่างๆ ทั้งตัวผู้นำที่ต้องเป็นผู้มีลักษณะพิเศษของผู้นำเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้ตามสถานการณ์และบริบทที่เป็นอยู่เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

5. แนวคิดใหม่ๆ ด้านภาวะผู้นำ (New leadership Approaches) ที่มีจุดมุ่งเน้นแตกต่างกันออกไป โดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษาผู้นำในหลาย ๆ มิติที่แตกต่างกัน ได้แก่

5.1 ภาวะผู้นำแบบทีม (Collective Leadership) หรืออาจเรียกว่าภาวะผู้นำแบบส่วนรวม เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นในมิติของทีมทำงานท่ามกลางซับซ้อนและความไม่แน่นอนโดยมีผู้นำหลายๆคนในทีมทำงานนั้นๆ เข้ามาแสดงบทบาทการนำมากกว่าจะมีผู้นำเพียงคนเดียวดูแลทีม เนื่องจากการรับมือกับความซับซ้อนและความไม่แน่นอนไม่อาจทำได้ด้วยกำลังของผู้นำเพียงคนเดียวอีกต่อไป ทีมงานจะทำหน้าที่ผลัดกันนำตามสถานการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญในการนำมากที่สุดและในขณะเดียวกันก็ยังสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมในฐานะผู้ตามได้ด้วย

5.2 ภาวะผู้นำแบบต่างวัฒนธรรม (Cross Cultural Leadership) เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นการนำในแตกต่างวัฒนธรรมโดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่ผู้นำอาจต้องทำงานข้ามประเทศหรือทำงานแบบกระจายไปในหลายๆ ประเทศที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปจากที่ ๆ ผู้นำเคยอยู่ ซึ่ง Robbins, Decenzo & Coulter (2013) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมถือเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการตัดสินใจว่า สไตล์การนำแบบไหนจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยวัฒนธรรมส่งผลต่อสไตล์การนำเพราะวัฒนธรรมอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้ตามภายใต้การนำของผู้นำ ผู้นำอาจไม่สามารถหรือไม่ควรเลือกใช้สไตล์การนำตามความถนัดเพราะผู้ตามจะคาดหวังว่า ผู้นำจะใช้สไตล์การนำที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้ตามมากกว่า นอกเหนือจากนี้ข้อสรุปสำคัญจากผลวิจัยต่าง ๆ ก็บ่งชี้ว่า ผู้นำไม่ควรใช้สไตล์การนำรูปแบบเดียวแต่ควรปรับสไตล์การนำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่

5.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นในมิติของนวัตกรรม โดย Patchara Vanichvasin (2000) ได้ทำการศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำและแนวปฏิบัติที่ดีจากองค์กรชั้นนำและพบว่า องค์กรที่เน้นนวัตกรรมจะมีผู้นำที่มีความโดดเด่นทางด้านนวัตกรรมหรือผู้นำเชิงนวัตกรรม กล่าวคือ ผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leader) คือ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำโดยแสดงพฤติกรรมตามคุณลักษณะพิเศษบางประการที่ประกอบไปด้วยสมรรถนะสำคัญ 4 สมรรถนะที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการสร้างและหรือผลักดันให้เกิดนวัตกรรมขึ้นภายในองค์กรได้แก่ สมรรถนะภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Competency) สมรรถนะภาวะผู้นำด้านความกล้าเสี่ยง (Courageous Competency) สมรรถนะภาวะผู้นำด้านความเอาใจใส่ (Caring Competency) และสมรรถนะภาวะผู้นำด้านความน่าเชื่อถือ (Credible Competency) ซึ่งภาวะผู้นำแบบนี้จะมุ่งเน้นที่การผลักดันนวัตกรรมและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กรเป็นหลัก

5.4 ภาวะผู้นำแบบเสมือน (Virtual Leadership) หรืออาจเรียกว่า ภาวะผู้นำออนไลน์ (E-Leadership) เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นในมิติขององค์กรเสมือนจริงและเป็นการนำแบบที่ไม่ต้องไปอยู่ในสถานที่จริงในลักษณะของการทำงานข้ามพื้นที่ หรือทำงานแบบกระจายไปในหลาย ๆ พื้นที่ผ่านโลกออนไลน์เพื่อแสดงบทบาทผู้นำ โดยมากผู้นำจะแสดงความเป็นผู้นำผ่านเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นการบริหารงาน บริหารคน หรือบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ต้องไปอยู่สถานที่จริง เพื่อนำให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งการที่จะเป็นผู้นำแบบไม่ต้องไปปรากฏตัวให้เห็นจริงแต่ยังสามารถนำได้ใช้ความสามารถทางการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีเป็นอย่างมากที่จะเชื่อมต่อบริบบนระบบคนและสร้างการเปลี่ยนแปลงผ่านเทคโนโลยีโดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีแนวโน้มสูงว่าผู้นำจะต้องแสดงภาวะผู้นำแบบเสมือนผ่านเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตกันมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม Chase (1999) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำแบบเสมือนที่ดีต้องเข้าใจดีว่า งานสำเร็จเกิดจากคนทำงานไม่ใช่เกิดจากเทคโนโลยี ดังนั้น ผู้นำแบบนี้จึงต้องสามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รวมทั้งมุ่งเน้น

ไปที่การมีปฏิสัมพันธ์กับคนทำงานผ่านเทคโนโลยีให้มาก ซึ่งคนนับเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของผู้นำแบบออนไลน์นี้

ชัยเสถียร พรหมศรี (2561, น.131-132) ได้กล่าวถึง แนวคิดร่วมสมัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ดังนี้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล (E-Leadership) ในโลกแห่งสังคมดิจิทัลความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำแตกต่างไปจากเดิม ทำให้มีการกล่าวถึง ผู้นำแบบ E เพิ่มมากขึ้น ซึ่งตัวอักษร E แทนความหมายของคำว่า "อิเล็กทรอนิกส์" (Electronic) ซึ่งอาจเรียกแนวคิดนี้ได้ว่า "ภาวะผู้นำเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์" อย่างไรก็ตามการระบุชื่อนี้อาจไม่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนว่าภาวะผู้นำแบบนี้มีความสำคัญอย่างไร ผู้เขียนจึงได้ถือเอาคำอธิบายของ Algebra University College (2017) มาใช้ในการกำหนดชื่อเรียกแนวคิดภาวะผู้นำแบบ E เป็น "ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล" ซึ่งแนวคิดนี้จะแตกต่างไปจาก Online leadership หรือ Virtual leadership ที่มองในมุมของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเชื่อมโยงพนักงานที่อยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลกัน หรืออยู่ในต่างประเทศ ต่างเมืองให้เข้ามาร่วมทำงานกันผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการขับเคลื่อนของผู้นำได้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล คือ ความสามารถของผู้นำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ และได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าทางสารสนเทศและการสื่อสารทางเทคโนโลยี โดยทักษะสำคัญของผู้นำแห่งการเปลี่ยนผ่านยุคดิจิทัล ประกอบด้วยสมรรถนะที่ช่วยให้บุคคลสามารถริเริ่มหรือนำการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับนวัตกรรมได้ในทุกระดับชั้นขององค์กร ซึ่งครอบคลุมทั้งองค์การทุกประเภท (องค์การภาครัฐและเอกชน และองค์การทุกขนาด เล็ก กลางและใหญ่) ผู้นำแบบนี้จะมีความเชี่ยวชาญทั้งในเรื่องของธุรกิจและดิจิทัล และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกลยุทธ์ที่เหมาะสม นอกจากนี้ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลเกี่ยวข้องกับการนำและการจัดการบุคลากรที่มีทักษะทางด้านอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงบุคลากรในสายงานอื่นๆ ผ่านการเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานภายใต้การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (4IR) ที่ทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ผุดขึ้นมา อาทิ เรื่องของ Robotics, Artificial Intelligence, Blockchain, Nanotechnology, Quantum computing, Biotechnology. The internet of Things, เครื่องพิมพ์สามมิติและยานพาหนะไร้คนขับ ซึ่งในยุคดิจิทัลผู้นำต้องสร้างการเรียนรู้ใหม่เป็นการเรียนรู้เพื่อเรียนรู้หมายความว่าคนที่ผู้นำจะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นได้ต้องเรียนรู้ที่จะขจัดสิ่งที่เรียนรู้มาก่อนหน้านี้ออกไป เช่น ทฤษฎีหรือแนวปฏิบัติทางการบริหารที่ไม่เหมาะสมหรือส่งผลเสียต่อองค์กร เพราะทุกองค์การต้องการขับเคลื่อนไปสู่ดิจิทัลทั้งสิ้น การหยุดอยู่ที่เดิมหรือไม่เข้าใจว่าจะนำการเปลี่ยนผ่านองค์การโดยวิธีการแบบใดมีแต่ทำให้องค์การล่มสลายในที่สุด ดังนั้นการใช้แนวคิดภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญต่อองค์การเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยสรุปภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล คือการบรรลุ

เป้าหมายที่ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านการชี้แนะแนวทางของทรัพยากรมนุษย์และการใช้ทรัพยากรทางธุรกิจที่ขาดแคลนของผู้นำ (Algebra University College, 2017)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีลักษณะเฉพาะบางอย่างที่แสดงถึงการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เรียกว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะ (Trait Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นพฤติกรรมการเป็นผู้นำ เรียกว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavior Theory) โดยแบ่งได้ 2 ด้าน คือ พฤติกรรมที่เน้นงานและพฤติกรรมที่เน้นคนซึ่งผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องมุ่งเน้นทั้งงานและคน ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นสถานการณ์ ซึ่งมีการศึกษาความพฤติกรรมที่เหมาะสมของผู้นำในแต่ละสถานการณ์ เรียกว่าทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์ (contingency Theory) ทฤษฎีการมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง คนที่จะเป็นผู้นำได้จะต้องมองการณ์ไกลและมีวิสัยทัศน์ สามารถเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงและนำไปสู่การปฏิบัติได้ เรียกว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Theory) นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดใหม่ๆ (New leadership Approaches) ซึ่งมีการศึกษาภาวะผู้นำในหลาย ๆ มิติ เช่น ภาวะผู้นำแบบส่วนรวม ภาวะผู้นำแบบต่างวัฒนธรรม ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำแบบเสมือน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึง การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี การเรียนรู้และการสอน ผลผลิตภาพและการปฏิบัติทางวิชาชีพ และสังคม กฎหมาย และประเด็นทางจริยธรรม

ดวงเดือน ตั้งประเสริฐ (2557) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และรู้จักนำความรู้เหล่านั้นไปบูรณาการกับการจัดการศึกษา รวมถึงความสามารถในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการก่อให้เกิดความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง เป็นลักษณะของผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีไปสนับสนุน ส่งเสริมและบูรณาการในการจัดการศึกษา

มีความสามารถในการบริหารสู่ความเป็นสากลมากขึ้นและนำไปใช้ในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สุนันทา สมใจ, และวิชุดา กิจธรรม (2561) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษารวมถึงการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์การใช้เทคโนโลยีและเผยแพร่วิสัยทัศน์อย่างกว้างขวางและมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดของนักเรียน

ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์, และสุรสิทธิ์ อัยปัตตมาวงศ์ (2562) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถวัดได้จากองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษา และการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีได้อย่างรอบรู้ และรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ สมรรถนะ สามารถใช้เทคโนโลยี เรียนรู้เทคโนโลยี ได้อย่างต่อเนื่อง มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้จักนำความรู้เหล่านั้นไปบูรณาการกับการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาให้เป็นหนึ่งเดียว อย่างมีความหมายบนพื้นฐานของทฤษฎี ตลอดจนใช้อิทธิพล อำนาจและจูงใจให้ครู นักเรียน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี การใช้สื่อทางเทคโนโลยีเชิงระบบให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ส่งเสริมความรับผิดชอบ และสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถบูรณาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษา

ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทของผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียน มีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีได้อย่างรอบรู้ และรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีรับผิดชอบต่อสังคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเทคโนโลยีไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อผู้บริหารด้วยเหตุผลหลัก 2 ประการ คือ ความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรในอัตราเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ทรัพยากรมีอยู่จำกัด บางอย่างลดน้อยลง การอยู่รอดและความเจริญเติบโตของระบบการศึกษาจะต้องอาศัยการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูง แต่จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสมเท่านั้น ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะทำให้ผู้นำเป็นผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเห็นผลกระทบของเทคโนโลยี ผู้นำสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างมากมายสะดวก รวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับภาระงานของโรงเรียนซึ่งเป็นมิติการพัฒนาภาวะผู้นำที่ยึดตามรูปแบบว่าสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการนำได้

นิศาชล บำรุงศักดิ์ (2563) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเทคโนโลยีไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างมากซึ่งสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศได้หลากหลายสาขา อาทิ ด้านธุรกิจ ด้านการแพทย์ ด้านอุตสาหกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมด้านความบันเทิง ด้านการทหารและตำรวจ และด้านการศึกษา เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการพัฒนาบุคลากรและทรัพยากร เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้กำหนดองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีมีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน จะต้องเป็นผู้บริหารที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสร้างทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน โดยจะต้องส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้และบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานักเรียนทุกคน 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะ

ผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน จะต้องเป็นผู้บริหารที่มีความสามารถ ประยุกต์เทคโนโลยีในการเพิ่มขยายและพัฒนาขีดความสามารถของทีมงานและผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นกิจวัตรประจำวัน เพื่อเป็นต้นแบบ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3) มีการใช้การวัดผลและการ ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผล และการประเมินผล ผู้บริหารจะต้องสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการเรียนการสอน สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศวิเคราะห์ปัญหา สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศตีความข้อมูล สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนและประเมินการบริหารคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กรได้อีกด้วย 4) มีจริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีจริยธรรมในการ ใช้เทคโนโลยี จะต้องเป็นผู้บริหารที่แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวัง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและไม่ขัดกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ทำให้นักเรียนทุกคน เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการอย่างถูกกฎหมายและจริยธรรม ด้วยการ ออกกฎระเบียบในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์, และสุรสิทธิ์ อัยปัดฉาวงศ์ (2562) ได้กำหนดองค์ประกอบ คุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการผลักดัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการสอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่มีการบูรณาการ ICT การจัดให้มีอุปกรณ์ด้าน ICT การพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ ICT เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการ เรียนรู้พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ ICT 2) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานในสถานศึกษา 3) การใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในเก็บรวบรวม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเพื่อใช้ในการวัดผล และการประเมินผลทั้งในแง่ของการเรียนการสอนหรือใช้เทคโนโลยีในการประเมินระบบ การบริหาร จัดการภายในสถานศึกษา 4) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวัง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและกำหนด มาตรการด้านจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ICT

Corighton (2011 อ้างถึงใน สุภัทญา แซ่ม้อย, 2562, น. 120) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น จะต้องมึลักษณะที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเรียนรู้การจัดการและใช้เทคโนโลยี 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมั่นใจว่าครูและบุคลากรเป็นบุคคลที่พร้อมที่จะเรียนรู้ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ ด้านบทบาทการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องและประเมินบทบาทการเป็นนักวิชาการและการบริหารการใช้เทคโนโลยีโดยการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล

จากความสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังกล่าว สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Educational Technology Standards for Administrators : NETS-A) (ISTE, 2009, อ้างถึงใน สุภัทญา แซ่ม้อย, 2562, น. 120-121) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ (visionary leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดดังนี้

ชัยญญาภัก ไยดี (2561) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการมีวิสัยทัศน์ กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการกระตุ้นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความมุ่งมั่นร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์การใช้แหล่งข้อมูลในยุคดิจิทัลให้ได้เกินเป้าหมายของการเรียนรู้ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในขอบเขตความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา การดำเนินการ และนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปอยู่ในแผนกลยุทธ์ตามวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนด และการระดมทุนจากผู้สนับสนุนในท้องถิ่น ภาครัฐและระดับชาติด้วยนโยบายโครงการเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินการของการนำเทคโนโลยีลงสู่วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์

ทินกร บัวชู, และทิพาพร บัวชู (2562) องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สำคัญด้านการมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์สามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง องค์การด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร การเข้าใจกลยุทธ์ที่สนับสนุนเป้าหมายจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันขององค์กรด้วยนวัตกรรมดิจิทัล

นิศาชล บำรุงศักดิ์ (2563) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวว่า พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการมีความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์กำหนด เป้าหมายภาระงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จทางเทคโนโลยี

ัญญา สุวงศ์, นเรศ ชันธีร์, และสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2564) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทในการผลักดันหรือสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถเข้าใจในวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีที่สื่อสารออกไป และที่สำคัญยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวและเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการดำเนินงานที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล (Creating a digital vision) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Participation in planning) และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม (Creating a vision that promotes development and innovation)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ได้แก่ 1) ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานและในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน 2) การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล ผู้บริหารจะต้องสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการเรียนการสอน สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและประเมินการบริหารคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กรได้ 3) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี โดยต้องเป็นผู้บริหารที่แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวัง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและไม่ขัดกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ทำให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการอย่างถูกกฎหมายและจริยธรรม

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล (digital age learning culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับแนวคิดดังนี้

ชัยญญากัฏ ไยดี (2561) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ยุคดิจิทัล กล่าวว่ำ ผู้บริหารการศึกษาสร้าง ส่งเสริม และรักษาวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบพลวัตพัฒนาผู้เรียนยุคดิจิทัลเพื่อเตรียมการในการศึกษาอย่างเข้มงวด ตรงประเด็น โดยให้นักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ทินกร บัวชู, และทิพภาพร บัวชู (2562) องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สำคัญ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) กล่าวว่ำ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา The Status of Digital Leadership of Education Management Administrators วารสารครุศาสตร์สาร : Journal of Educational Studies 290 ทัวถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ๆและมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่ำ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (excellence in professional practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดดังนี้

ชัยญญากัฏ ไยดี (2561) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ กล่าวว่ำ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการจัดสรรเวลา ทรัพยากรและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยีเป็นไปอย่างคล่องตัวและต่อเนื่องการอำนวยความสะดวกและมีส่วนร่วมในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นการกระตุ้นรักษาสันับสนุนให้บุคลากรในสถาน ศึกษาใช้เทคโนโลยีช่วยส่งเสริม และสร้างรูปแบบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เครื่องมือในยุคดิจิทัลในการสื่อสารและการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและมีการวิจัยทางการศึกษาควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการประเมินเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของเทคโนโลยีสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์, และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล (Digital Professionalism) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัลความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล (Digital Professionalism) มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Expertise in the use of digital technology) การบริหารจัดการเทคโนโลยี (Technology Management) และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล (Creating a digital learning environment)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพ มีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของเทคโนโลยีสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (systematic improvement) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กรโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดดังนี้

ชัยญภาภัก ไยติ (2561) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาเตรียมการสู่ภาวะเป็นผู้นำยุคดิจิทัลและบริหาร จัดการ เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องโดยการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีใจมุ่งมั่นในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้ โดยการใช้ทรัพยากรสื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การร่วมมือในการสร้างตัวชี้วัดรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแปรผลลัพท์และแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะคณะผู้ร่วมงานและการเรียนรู้ของนักเรียน การสรรหาและดำรงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และชำนาญ การสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการและการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างและวางยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมถึงสร้างและรักษาโครงสร้างพื้นฐานโดยการบูรณาการเทคโนโลยีการนำระบบการทำงานร่วมกันของเทคโนโลยีไปสู่การสนับสนุนการบริหารจัดการการดำเนินการการสอนและการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบนั้น เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการเพื่อพัฒนาองค์กรโดยการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี

เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ และพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียนให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อความก้าวหน้าของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (digital citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิด ดังนี้

จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ ปุริสาร (2561) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล กล่าวว่า ปัจจุบันการใช้งานเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกสถานศึกษา การเชื่อมโยงสารสนเทศผ่านทางคอมพิวเตอร์ คือ ข้อมูลและสารสนเทศอาจถูกการกรองถูกปรับเปลี่ยนถูกเข้าถึงโดยเจ้าของไม่รู้ตัว ถูกปิดกั้นขัดขวางให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยากบนโลกของเครือข่าย ดังนั้นการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ได้แก่ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การรู้และใช้ดิจิทัล (Digital knowledge and use) การสื่อสารดิจิทัล (Digital communication) และ จริยธรรมในการใช้ดิจิทัล (Ethics in digital use)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูบุคลากร และนักเรียน โดยส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมายเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ไม่ก่อให้เกิดโทษแก่ตนเองและสังคม

ดังนั้นงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสหรัฐอเมริกาที่ได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Educational Technology Standards for Administrators : NETS-A) (ISTE, 2009, อ้างถึงใน สุภิญญา แซ่มซ้อย, 2562, น.120-121) มาเป็นแนวคิดหลักในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤติยา ไจหลัก พริตซ์เจอร์ลด์, พิชัย ไชยสงคราม, และวีระ วงศ์สรรค์ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา เมื่อจำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อดิศักดิ์ ดงสิงห์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ ความรู้ทางกฎหมายด้านเทคโนโลยีและการปฏิบัติ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 2.1) ควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการเรียน สอน โดยการฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมให้มีการประกวดและการออกแบบสื่อหรือนวัตกรรมเทคโนโลยีในการเรียนการสอน 2.2) ควรได้รับการพัฒนาความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี โดยการแบ่งปันแนวคิดซึ่งกันและกันภายในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านเทคโนโลยี 2.3) ควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร โดยการทดสอบความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนสัมมนาแนวคิดในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโดยใช้เครือข่ายทางการบริหารระหว่างสถานศึกษา 2.4) ควรได้รับการพัฒนาด้านการให้การสนับสนุน การจัดการ และการปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยี โดยการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติให้ครูในการใช้เทคโนโลยี 2.5) ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการวัดและประเมินผลทางการศึกษาโดยการพัฒนาการออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี การฝึกปฏิบัติซ้ำๆ จนสามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูและบุคลากรได้ 2.6) ควรมีการพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้ด้านกฎหมายอย่างชัดเจนและครอบคลุมกับภารกิจที่รับผิดชอบ โดยการอบรม

เชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ และ 2.7) ควรได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ และเคารพกฎระเบียบ กติกา และมารยาท ในการใช้เทคโนโลยี

ชัยญาณัก ไยดี (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา (1) ด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนา และส่งเสริมการระดมทุน (2) ด้านพัฒนาการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำด้านการใช้เครื่องมือ ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูเข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร (4) ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือโดยเชิญทุกภาคส่วนเข้ามา มีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจ กำหนดยุทธศาสตร์ วางแผนในการพัฒนา สร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้และองค์ความรู้ร่วมกันและควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดเก็บและดูแลระบบข้อมูลให้สามารถ เรียกใช้ได้สะดวก (5) ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารควรมีนโยบายการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้ เรียนอย่างชัดเจน และมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และมีเครื่องมือดิจิทัลที่เพียงพอต่อการใช้งาน ของนักเรียน

สุหิต หมดอะดัม, และสุนทรี วรรณไพเราะ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่มีอายุระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีเพศ ประสบการณ์ ทำงาน และทำงานในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ชัยยา บัวหอม. (2563). ได้ทำการวิจัย เรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของบุคลากร โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นกัน ส่วนความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน 4) ประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมพบว่ามี ความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนควรได้รับการพัฒนา มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดอบรม สัมมนา สร้างความตระหนัก ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษานำวิสัยทัศน์ ทางเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติ 2) ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดสรรงบประมาณ จัดอบรม และได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและ 3) ด้านสนับสนุนสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดอบรมการใช้สื่อการสอนด้านเทคโนโลยี จัดสรรงบประมาณและส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ส่วนแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลโรงเรียนควรได้รับการพัฒนา 1 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ควรจัดอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการทำงาน

เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีพบว่า 1) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรมีสมรรถนะและเป็นผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีควรจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจนเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานอื่น 3) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีมุ่งเน้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรวางแผนการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาจัดหาบุคลากรดูแลรักษาพัฒนาระบบเทคโนโลยี 5) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ปลอดภัย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

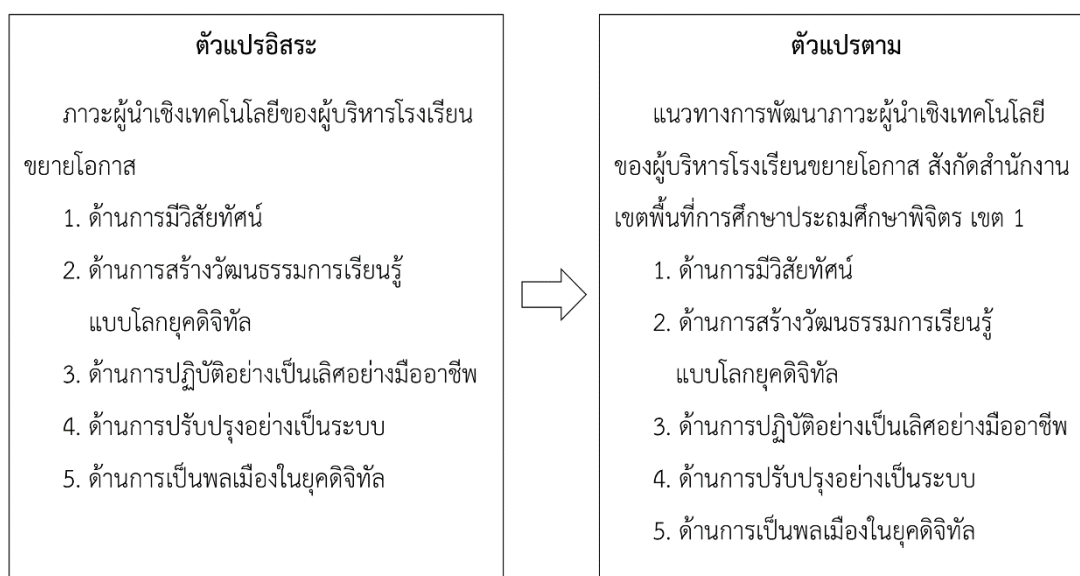
ธัญนิชา สุขวงศ์, นเรศ ชันธะรี, และสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน การจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์และการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันและการจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์, และวัลลภา อาริรัตน์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

ณัฐธัญญา พรพุ่มชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ, และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยมีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 462 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 214 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ครู	ครู
อำเภอเมืองพิจิตร	95	44
อำเภอดงเจริญ	57	26
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง	130	60
อำเภอสากเหล็ก	43	20
อำเภอสามง่าม	71	33
อำเภอวังทรายพูน	66	31
รวม	462	214

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ณ วันที่ 5 มีนาคม 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

(Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้านรวมทั้งสิ้น 39 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล	จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	จำนวน 9 ข้อ
4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	จำนวน 8 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยและได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล 3) ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และ 5) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 5.1 ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

- 5.2 ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

5.3 นายเกื้อสิริภรณ์ ศรีมิตรานนท์ ศึกษาวิเคราะห์กลุ่มงาน ส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และเลือกข้อ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียดอยู่ใน ภาคผนวก ค หน้า 104)

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับครูโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.988 (ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือ อยู่ในภาคผนวก ง หน้า 109)

8. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ไปยังโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสาน ขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูในการตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 ฉบับ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติได้ทั้งหมด 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในแต่ละด้านมาใช้ในการศึกษาแนวทาง โดยเลือกจากข้อที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีต่ำที่สุดในแต่ละด้าน มากำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. คุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและงานด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี
2. รายนามผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ดังนี้
 - 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.รุจโรจน์ แก้วอุไร ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.รักษิต สุทธิพงษ์ ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 2.3 ดร.อนันต์ นามทองตัน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
 - 2.4 ดร.พกาภรณ์ พลายสังข์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2
 - 2.5 ดร.มงคล รุณธาตุ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวน 1 ข้อ
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล	จำนวน 1 ข้อ
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	จำนวน 1 ข้อ
4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	จำนวน 1 ข้อ
5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	จำนวน 1 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา

2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้าน ทั้งหมด 5 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้สำนวนภาษา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 13 กันยายน – 21 พฤศจิกายน 2564 โดยมีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงวันเวลาในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ชื่อ-นามสกุล	วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1	รศ.ดร.รุจโรจน์ แก้วอุไร	16 กันยายน 2564	15.00 น.
2	รศ.ดร.รักษิต สุทธิพงษ์	14 กันยายน 2564	15.00 น.
3	ดร.อนันต์ นามทองตัน	9 ตุลาคม 2564	16.30 น.
4	ดร.ผกาภรณ์ พลายสังข์	1 ตุลาคม 2564	13.40 น.
5	ดร.มงคล รุณธาตุ	21 พฤศจิกายน 2564	22.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เป็นประเด็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1.1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะ
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มี 5 ด้าน คือ ด้านการมี
วิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
อย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
ดังปรากฏในตาราง 3 – 9

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน

	ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1	ต่ำกว่า 10 ปี	118	55.10
2	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	96	44.90
	รวม	214	100.00

จากตาราง 3 พบว่า จำนวนและร้อยละของครู โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
แบ่งออกเป็น ครูที่ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 118 คน
คิดเป็นร้อยละ 55.10 ครูที่ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ตามทัศนะของครู	จำนวนครู (n=214)		ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.21	0.76	มาก	3
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ แบบโลกยุคดิจิทัล	4.19	0.75	มาก	4
3	ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	4.23	0.73	มาก	2
4	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.18	0.80	มาก	5
5	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.27	0.75	มาก	1
รวม		4.22	0.73	มาก	-

จากตาราง 4 พบว่า ภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.21$) และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร
โรงเรียนขยายโอกาสตามทักษะของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์

ข้อ	ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวนครู (n=214)		ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยีในการทำงานเพื่อให้เกิด ความสำเร็จ	4.23	0.87	มาก	4
2	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ ทันสมัยอยู่เสมอ	4.13	0.90	มาก	9
3	ผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ระบบข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบลงทะเบียน, ระบบตรวจสอบผลการเรียนออนไลน์, EMIS, AMSS, DMC	4.16	0.89	มาก	7
4	ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.17	0.81	มาก	6
5	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบาย ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา	4.26	0.85	มาก	2
6	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ในสถานศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยี	4.24	0.89	มาก	3
7	ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี สื่อสาร กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าใจยอมรับและนำไปสู่ การปฏิบัติ	4.20	0.86	มาก	5
8	ผู้บริหารมีการบูรณาการ การใช้เทคโนโลยี ในการบริหารงานเพื่อยกระดับความเป็นเลิศ ทางวิชาการ	4.16	0.88	มาก	7

ข้อ	ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวนครู (n=214)		ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
9	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงของ สถานศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์	4.30	0.85	มาก	1
รวม		4.21	0.76	มาก	-

จากตาราง 5 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร
โรงเรียนขยายโอกาสตามทักษะของครู ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล

ข้อ	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ แบบโลกยุคดิจิทัล	จำนวนครู (n=214)		ระดับ ภาวะผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ทันต่อเหตุการณ์	4.17	0.88	มาก	5
2	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference	4.03	1.02	มาก	7
3	ผู้บริหารศึกษาค้นคว้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.12	0.91	มาก	6
4	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.85	มาก	4
5	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เทคโนโลยี	4.28	0.80	มาก	2
6	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.22	0.80	มาก	3
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้	4.33	0.79	มาก	1
รวม		4.19	0.75	มาก	-

จากตาราง 6 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference ($\bar{X} = 4.03$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทักษะของครู ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

ข้อ	ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	จำนวนครู (n=214)		ระดับ ภาวะผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.29	0.77	มาก	1
2	ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.23	0.82	มาก	5
3	ผู้บริหารส่งเสริมและผลักดันการวิจัยทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี	4.19	0.82	มาก	8
4	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	4.15	0.87	มาก	9
5	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน	4.24	0.80	มาก	3
6	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้	4.24	0.81	มาก	3
7	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.29	0.80	มาก	1
8	ผู้บริหารพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทางเทคโนโลยี ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน	4.20	0.82	มาก	7
9	ผู้บริหารจัดสิ่งแวดลอมที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.21	0.83	มาก	6
รวม		4.23	0.73	มาก	-

จากตาราง 7 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.29$) และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$) และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ข้อ	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	จำนวนครู (n=214)		ระดับ ภาวะผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.14	0.94	มาก	5
2	ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.91	มาก	6
3	ผู้บริหารบูรณาการระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการดำเนินงานและการเรียนรู้	4.16	0.89	มาก	4
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในกระบวนการทำงานที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	4.23	0.81	มาก	2
5	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในสถานศึกษา	4.19	0.88	มาก	3
6	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ในการบริหารสถานศึกษา	4.24	0.82	มาก	1
รวม		4.18	0.80	มาก	-

จากตาราง 8 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในกระบวนการทำงานที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.23$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร
โรงเรียนขยายโอกาสตามทักษะของครู ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ข้อ	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	จำนวนครู (n=214)		ระดับ ภาวะผู้นำ	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี	4.16	0.93	มาก	8
2	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	4.22	0.87	มาก	7
3	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานอย่าง ถูกต้องตามกฎหมายและรับผิดชอบต่อความ ผิดพลาด	4.24	0.84	มาก	6
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียน เกิดความตระหนักในประเด็นปัญหาทางสังคม จากการใช้เทคโนโลยี	4.28	0.80	มาก	3
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้ เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรม	4.28	0.80	มาก	3
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้ เทคโนโลยีให้ถูกต้องตามกฎหมาย	4.37	0.78	มาก	1
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อการใช้เทคโนโลยี	4.34	0.75	มาก	2
8	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในกระบวนการ เปลี่ยนแปลงสู่ความเจริญก้าวหน้าของ สถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสังคม ในปัจจุบัน	4.28	0.85	มาก	3
รวม		4.27	0.75	มาก	-

จากตาราง 9 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียน ใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากร และนักเรียนมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.16$)

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สามารถแสดงผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมออย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้ารับการประชุม อบรมสัมมนาความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีหรือการประยุกต์ใช้โปรแกรมทางเทคโนโลยีสำหรับการศึกษา มีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่รอบด้าน อัปเดตความรู้ให้ทันสมัย ตลอดเวลาและสามารถถ่ายทอดให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่เสมอ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารต้องเข้ารับการอบรมหาความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...ผู้บริหารต้องมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการทำงานได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ผู้บริหารควรมีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองเรื่องการใช้เทคโนโลยีตลอดเวลาและสามารถถ่ายทอดวิธีการใช้ให้กับคนอื่นได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารควรไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ผู้บริหารควรศึกษางานจากสถานศึกษาที่นำเทคโนโลยีไปใช้ในระบบการจัดการศึกษาและนำมาปรับใช้ในโรงเรียนของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรติดตามข้อมูลข่าวสารออนไลน์ ที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง และโรงเรียนให้ทันเวลา มีการตอบสนองงานที่รวดเร็วและมีเครือข่ายงานที่หลากหลาย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารต้องติดตามข่าวสารจากสื่อผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เป็นประจำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...ผู้บริหารควรมีเครือข่ายการทำงานเพื่อช่วยในการรับส่งข้อมูลต่าง ๆ ที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีการส่งงานที่สำคัญและเร่งด่วน ดังนั้นผู้บริหารต้องคอยติดตามข้อมูลต่างๆ เสมอ เพื่อตอบรับงานได้ทันเวลา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานกับครู ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้คณะครูโรงเรียนขยายโอกาสใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการประชุม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...นำเทคโนโลยี ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการประชุมออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

...ผู้บริหารใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารกับครู เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยปฏิบัติงาน ในด้านต่าง ๆ เช่น จัดประชุมผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผ่านทางโปรแกรมออนไลน์ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนและนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูผ่านระบบออนไลน์ ดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

...ผู้บริหารนิเทศติดตามโดยผ่านทางโปรแกรมออนไลน์ สนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ สภาพปัญหาของผู้เรียน เพื่อหาสาเหตุในการออกแบบนวัตกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ผ่านโปรแกรมออนไลน์ เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนปัจจุบัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ผู้บริหารใช้โปรแกรมออนไลน์ต่างๆ มาช่วยในการจัดการประชุม และการนิเทศ ชั้นเรียนของครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากร เข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการจัดการ เรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สนับสนุนในการจัดฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...จัดฝึกอบรมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ผู้บริหารควรศึกษาการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และสนับสนุนครูให้ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ ที่ทันสมัย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรมการสอนด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้คณะครูเรียนรู้ร่วมกันสร้างระบบการนิเทศผ่านระบบออนไลน์ส่งเสริมการประเมินนักเรียนทางออนไลน์ให้ครูตรวจผลงานนักเรียนผ่านระบบออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...ครูมีช่องทางในการจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

3.3 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีจากการอบรมออนไลน์และมีการจัดอบรมด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ให้กับครูที่โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...จัดฝึกอบรมทักษะเชิงปฏิบัติการให้กับครู และครูผู้สอนควรฝึกฝนการออกแบบนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีอยู่เสมอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

...สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและใช้เทคโนโลยีสร้างสื่อในการเรียน มีการประกวดแข่งขันเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูในการพัฒนาสื่อการสอนอย่างต่อเนื่อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารในการจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในการศึกษาด้านอุปกรณ์ ด้านโปรแกรมและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...มีการวางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถใช้งานได้สะดวกและรวดเร็ว

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...เครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งานและลดปัญหาการใช้งาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

...มีการสนับสนุนอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งานสม่ำเสมอ ตรวจสอบและซ่อมแซมอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการใช้งาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

4.2 ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อควบคุมดูแลและจัดการระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมประสิทธิภาพของการทำงานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมเรื่องการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรมีครูหรือเจ้าหน้าที่คอยดูแลระบบฐานข้อมูลต่างๆของโรงเรียนเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

4.3 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในรูปแบบออนไลน์นำโปรแกรมมาประยุกต์ใช้งานให้ประหยัดเวลา ลดความผิดพลาด และสามารถเข้าใช้งานได้สะดวกรวดเร็วมมากขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมการสร้างกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ผู้บริหารนำเครือข่ายเข้ามาร่วมสนับสนุนทุกระดับสร้างวัฒนธรรมการรายงานเสนองานผ่านเทคโนโลยีพัฒนาองค์กรเป็นองค์กรดิจิทัลทั้งระบบ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้ประหยัดเวลา ลดความผิดพลาดและสามารถเข้าใช้งานได้สะดวกรวดเร็วมมากขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเข้าใช้งานข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าใช้งานได้ทุกที่และเวลา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 1 ตุลาคม 2564)

4.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้ทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษา ในเรื่องการใช้อุปกรณ์และนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ให้กับครูและผู้ที่สนใจ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...โรงเรียนควรมีครูหรือเจ้าหน้าที่คอยช่วยให้คำแนะนำเรื่องการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับผู้ที่สนใจ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยให้คำแนะนำในการใช้สื่อประเภทต่างๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอยควบคุมดูแลและให้คำปรึกษา ในปัญหาต่าง ๆ
เรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยี

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

5.1 ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับครูและนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...มีการแนะนำและให้ความรู้เรื่องการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ถูกต้องให้กับครู
และนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ผู้บริหารใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

5.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำร้ายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาทในการใช้สื่อ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารใช้สื่อและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 16 มีนาคม 2564)

...ผู้บริหารไม่ใช้สื่อในการทำร้ายผู้อื่นด้วยการแชร์หรือโพสต์สื่อต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม มีมารยาทในการเข้าใช้สื่อ หรืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีของผู้อื่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...มีพฤติกรรมที่ดีในการใช้สื่อต่างๆ เคารพกฎกติกา มารยาท ไม่ใช้สื่อในการทำร้ายผู้อื่น เรียนรู้ข้อกฎหมายต่างๆ ของการใช้สื่อและเทคโนโลยี

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

5.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมให้ครูรู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่าง ๆ สามารถถ่วงน้ำหนักความจริงที่เป็นสาระสำคัญมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารควรพิจารณาไตร่ตรองให้ดีในการใช้สื่อออนไลน์ แนะนำและกระตุ้นให้ครูคอยกำกับดูแลให้มีความสำคัญกับนักเรียนในการใช้สื่อ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กันยายน 2564)

...ควรสร้างความตระหนักรู้ให้กับครูก่อน โดยใช้สื่อวิทัศน์ที่นำไปสู่การเล็งเห็นข้อดีของการใช้สื่อนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และสร้างความเชื่อมั่นในการเลือกใช้สื่อนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 ตุลาคม 2564)

...ส่งเสริมให้ครูถ่วงน้ำหนักสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ดี เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 21 พฤศจิกายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี		
ข้อ	ของผู้อำนวยการโรงเรียน ขยายโอกาส	แนวทางการพัฒนา
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์ (ท่านมีแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารให้เป็นผู้นำใน การพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่ เสมออย่างไร)	1. ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้ารับการประชุม อบรมสัมมนา ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีหรือการประยุกต์ใช้โปรแกรมทาง เทคโนโลยีสำหรับการศึกษา มีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี ที่รอบด้าน อัปเดตความรู้ให้ทันสมัย ตลอดเวลาและสามารถ ถ่ายทอดให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่เสมอ 2. ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาดูงาน จากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา 3. ผู้บริหารโรงเรียนควรติดตามข้อมูลข่าวสารออนไลน์ ที่เป็น ประโยชน์กับตัวเองและโรงเรียนให้ทันเวลา มีการตอบสนอง งานที่รวดเร็วและมีเครือข่ายงานที่หลากหลาย
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้แบบโลก ยุคดิจิทัล (ท่านมีแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารให้นำเทคโนโลยี สารสนเทศมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference อย่างไร)	1. ผู้บริหารโรงเรียนควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ติดต่อสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ อย่าง สร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศขั้นพื้นฐานกับครู 2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น จัดประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากรผ่านทางโปรแกรมออนไลน์ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนและนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน ของครูผ่านระบบออนไลน์

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส	แนวทางการพัฒนา
3	ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ อย่างมีอาชีพ (ท่านมีแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างไร)	1. ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรมการสอน ด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก 3. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีจากการอบรมออนไลน์และมีการจัดอบรมด้านการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับครูที่โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
4	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (ท่านมีแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารในการจัดทำและ วางระบบการใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนา การศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่างไร)	1. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในการศึกษาด้านอุปกรณ์ ด้านโปรแกรมและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อควบคุมดูแลและจัดการระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 3. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในรูปแบบออนไลน์ นำโปรแกรมมาประยุกต์ใช้งานให้ประหยัดเวลา ลดความผิดพลาดและสามารถเข้าใช้งานได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น 4. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้ทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษา ในเรื่องการใช้สื่อและนวัตกรรมการศึกษาต่าง ๆ ให้กับครูและผู้ที่สนใจ

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี		
ข้อ	ของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส	แนวทางการพัฒนา
5	ด้านการเป็นพลเมืองใน ยุคดิจิทัล (ท่านมีแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารให้เป็นแบบอย่าง ที่ดีในการใช้เทคโนโลยี อย่างไร)	1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ 2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำร้ายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กติกามารยาทในการใช้สื่อ 3. ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมให้ครูรู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่าง ๆ สามารถถ่วงถ่วงความ จริงที่เป็นสาระสำคัญมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา 2564 จำนวน 214 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 39 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าการศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้

แบบโลกยุคดิจิทัล ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference

1.3 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

1.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการบริหารสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องตามกฎหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ สามารถพัฒนาได้โดยจัดการประชุม อบรมสัมมนาให้กับผู้บริหารโรงเรียนเรื่องการใช้เทคโนโลยีหรือการประยุกต์ใช้โปรแกรมทางเทคโนโลยีสำหรับการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ได้รับความรู้ที่สมัยและสามารถถ่ายทอดให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ อย่างสร้างสรรค์ เช่น การจัดการประชุม การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู เป็นต้น เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานกับครู

2.3 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี โดยการพัฒนาทั้งด้านอุปกรณ์ ด้านโปรแกรมและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อควบคุมดูแล และจัดการระบบฐานข้อมูล เพื่อให้สามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ได้อย่างสะดวกและถูกต้อง

2.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษาและพัฒนาตนเอง เพื่อให้เป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ ไม่ทำร้ายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาทในการใช้สื่อ และส่งเสริมให้ครูรู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย เรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส มีความตระหนักถึงความสำคัญการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา จึงมีการปรับตัวให้รู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเข้าถึง และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงถึงควมมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุন্নททา สมใจ, และวิชุดา กิจธรรม (2561) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถกำหนดเป้าหมาย สามารถกระตุ้นให้เกิดการผสมผสานวิสัยทัศน์ และสามารถสร้างเครือข่ายชุมชนให้ดำรงไว้อย่างยั่งยืน เพื่อการเรียนรู้และส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการนำวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง เนื่องจากภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีมีความจำเป็นและมีความสำคัญมากขึ้น ในยุคปัจจุบันเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีมีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง และใกล้ชิดกับการทำงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในส่วนของฝ่ายการสอนและฝ่ายสนับสนุนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อติศักดิ์ ดงสิงห์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเขต หมดอะดัม, สุนทรี วรรณไพเราะ (2562) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสามารถใช้งานสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมและมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนโดยไม่ละเมิดสิทธิและสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น สนับสนุนให้ครูและบุคลากร รวมถึงนักเรียนตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพและมีความรับผิดชอบต่อการใช้งานเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ บุริสาร (2561) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล กล่าวว่า ปัจจุบันการใช้งานเทคโนโลยี

เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกสถานศึกษา การเชื่อมโยงสารสนเทศผ่านทางคอมพิวเตอร์ คือ ข้อมูลและสารสนเทศอาจถูกจรรยาบรรณถูกปรับเปลี่ยนถูกเข้าถึงโดยเจ้าของไม่รู้ตัว ถูกปิดกั้นขัดขวางให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยากบนโลกของเครือข่าย ดังนั้นการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ปลอดภัย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ บุริสาร (2561) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้วยเช่นเดียวกัน

1.2 ด้านที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเหล่านั้นจะดีเพียงใด ตราบใดที่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายังไม่เข้าใจในประโยชน์ ไม่มีความรู้ความสามารถและไม่เคยชินเคยใช้กับเทคโนโลยีเหล่านี้ก็จะทำให้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีไม่ถูกนำไปพัฒนาระบบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยญญาค์ ใยดี (2561) ที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีใจมุ่งมั่นในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้ โดยการใช้ทรัพยากรสื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การร่วมมือในการสร้างตัวชี้วัดรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแปรผลลัพท์และแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะคณะผู้ร่วมงานและการเรียนรู้ของนักเรียน การสรรหาและดำรงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และชำนาญการสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการและการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างและวางยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมถึงสร้างและรักษาโครงสร้างพื้นฐานโดยการบูรณาการเทคโนโลยีการนำระบบการทำงานร่วมกันของเทคโนโลยีไปสู่การสนับสนุนการบริหารจัดการ การดำเนินการการสอนและการเรียนรู้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญุรักษ์ ไยดี (2561) เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ พบว่า ผู้บริหารต้องใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือโดยเชิญทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจ กำหนดยุทธศาสตร์ วางแผนในการพัฒนา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และองค์ความรู้ร่วมกันและควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดเก็บและดูแลระบบข้อมูลให้สามารถเรียกใช้ได้สะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสาชล บำรุงภักดี (2563) ที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านบริหารงานบุคคลเป็นสำคัญว่า ควรจัดอบรมสัมมนาและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการทำงาน

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้ารับการประชุม อบรมสัมมนาความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อสามารถนำมาถ่ายทอดให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และควรติดตามข้อมูลข่าวสารออนไลน์ที่เป็นประโยชน์กับตัวเองและโรงเรียน มีการตอบสนองงานที่รวดเร็วทันเวลา และมีเครือข่ายงานที่หลากหลาย แสดงถึงความมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการการศึกษา และเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงเห็นความสำคัญของผู้เรียนในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษา และการทำงานภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญุรักษ์ ไยดี (2561) เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ระบุว่าผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งงานวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อจะได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น จัดประชุมผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผ่านทางโปรแกรมออนไลน์ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนและนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูผ่านระบบออนไลน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายรูปแบบ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการการศึกษาและในการใช้ชีวิตประจำวัน ช่วยให้ประหยัดเวลาและลดภาระค่าใช้จ่าย สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานเพื่อดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยญากาศ ใยดี (2561) ที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติ สำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ว่า ผู้บริหารการศึกษาสร้าง ส่งเสริม และรักษาวรรณธรรมการเรียนรู้แบบพลวัตพัฒนาผู้เรียนยุคดิจิทัลเพื่อเตรียมการในการศึกษาอย่างเข้มงวด ตรงประเด็น โดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขต ทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ที่กล่าวถึงภาวะเชิงเทคโนโลยี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลว่า ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจนเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานอื่น

2.3 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียน และส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อ และนวัตกรรมการสอน ด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการการศึกษา ทั้งในรูปแบบที่ใช้สถานที่โรงเรียนทำการเรียนการสอน (ON-SITE), แบบการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลัก DLTV ผ่านสัญญาณดาวเทียมและผ่านทีวีดิจิทัล (ON-AIR), แบบการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวที่มีครูต้นทาง เชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บ้านและมือถือ (ON-DEMAND), แบบใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตและโทรศัพท์มือถือ ในการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต (ON-LINE) และใช้เอกสารใบงาน เด็กเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์หรืออุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนสนับสนุนให้ (ON-HAND) ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาและนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน ทั้งในส่วนของครูและบุคลากรในการดำเนินงานต่าง ๆ และในส่วนของจัดการเรียนการสอนของครูที่เกิดขึ้นกับนักเรียน การใช้เทคโนโลยีและสื่อนวัตกรรม

การเรียนรู้ในรูปแบบที่ทันสมัยใหม่ ๆ หลากหลายและเข้าถึงง่าย ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกรัตน เชื้อวงศ์, และวัลลภา อาริรัตน์ (2564) ที่กล่าวว่า ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลของผู้บริหาร (Digital Professionalism) ว่าเป็น พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการบริหาร จัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัลความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล (Digital Professionalism) มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Expertise in the use of digital technology) การบริหารจัดการเทคโนโลยี (Technology Management) และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล (Creating a digital learning environment) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญภาค ไยดี (2561) เรื่อง การศึกษาแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำด้านการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูเข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร

2.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีในการศึกษา ด้านอุปกรณ์ ด้านโปรแกรมและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถ ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อควบคุมดูแล และจัดการระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ให้สามารถ เข้าใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว ทั้งการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ทำหน้าที่ คอยให้คำปรึกษา ในเรื่องการใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ให้กับครูและผู้ที่สนใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การบริหารจัดการ การศึกษาให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการ ควบคุมการทำงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว การบริหารงานโดยไม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ช่วยในการตัดสินใจยอมเสี่ยงต่อการผิดพลาดสูงและส่งผลกระทบต่อบุคลากร หน่วยงาน และองค์กร ที่รับผิดชอบจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการวิเคราะห์ การจัดเก็บ การจัดการ และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียน การสอน ตลอดจนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการระบบสารสนเทศ ให้มีคุณภาพจะช่วยให้การบริหารงานและการจัดการศึกษามีความถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัญญภาค ไยดี (2561) ที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านเทคโนโลยีตามกรอบ มาตรฐานของสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education : ISTE Standards) ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ระบุว่า ผู้บริหาร การศึกษาเตรียมการสู่ภาวะเป็นผู้นำยุคดิจิทัลและบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

โดยการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีใจมุ่งมั่นในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้ โดยการใช้ทรัพยากรสื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การร่วมมือในการสร้างตัวชี้วัดรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแปรผลลัพท์และแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะคณะผู้ร่วมงานและการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ ดงสิงห์ (2560) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดการและการปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยี พร้อมทั้งพัฒนาแนวทางการปฏิบัติให้ครูในการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนให้คำปรึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม โดยการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

2.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำร้ายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาทในการใช้สื่อ และส่งเสริมให้ครูรู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่าง ๆ สามารถถ่วงถ่วงความจริงที่เป็นสาระสำคัญมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีมีบทบาทต่อวิถีชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก การเข้าใช้สื่อหรืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องง่าย ในด้านการจัดการศึกษาช่วยให้สามารถค้นคว้าข้อมูลและติดต่อสื่อสารตลอดจนการบริหารจัดการการศึกษา อีกทั้งยังนำไปสู่การสร้างโอกาสและเข้าถึงการศึกษา แต่ในทางตรงกันข้ามการใช้เทคโนโลยีโดยขาดความรู้และคุณธรรมจริยธรรม อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ ปุริสาร (2561) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันการใช้งานเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกสถานศึกษา การเชื่อมโยงสารสนเทศผ่านทางคอมพิวเตอร์ คือ ข้อมูลและสารสนเทศอาจถูกจารกรรมถูกปรับเปลี่ยนถูกเข้าถึงโดยเจ้าของไม่รู้ตัว ถูกปิดกั้นขัดขวางให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยากบนโลกของเครือข่าย ดังนั้น การมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และสอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) ได้กล่าวไว้ในองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ว่าพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ได้แก่ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลมีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การรู้และใช้ดิจิทัล (Digital knowledge and use) การสื่อสารดิจิทัล (Digital communication) และ จริยธรรมในการใช้ดิจิทัล (Ethics in digital use) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อติศักดิ์ ดงสิงห์ (2560) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านกฎหมายอย่างชัดเจนและครอบคลุมกับภารกิจที่รับผิดชอบ โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ และควรได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ และเคารพกฎระเบียบ กติกา และมารยาทในการใช้เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสควรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาและถ่ายทอดความรู้ให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียน

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ อย่างสร้างสรรค์ เช่น การจัดการประชุม การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู เป็นต้น เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานกับครู

1.3 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและจัดประกวดผลงานการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ครูพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหาร

โรงเรียนขยายโอกาสสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา และจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องทันสมัย อยู่เสมอ

1.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและนักเรียนมีความรับผิดชอบและมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารจัดการ การศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สืบค้น 28 เมษายน 2564, จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/EducationPlan12.pdf>
- กิตติพันธุ์ ปวงคำ. (2553). การวางแผนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กฤติยา ใจหลัก, พริตซ์เจอร์รี, พิชัย ไชยสงคราม, และวีระ วงศ์สรรค์. (2551). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2(1), 99-108
- ครรชิต มัลลียงส์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. สืบค้น 28 เมษายน 2564, จาก http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html
- จรัญ แสงบุญ. (2552). การจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จิรวรรณ ประณานิ. (2558). สภาพและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฑามาศ กาญจนธรรม, และเด่น ชะเนติยัง. (2558). การพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(ฉบับพิเศษ), 109-121.
- จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ ปุริสาร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 8(2), 178-188.

- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล. (2560). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐาน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ฉวีวรรณ อินชุกุล. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นจาก shorturl.at/gmHM2
- ชัยญาก็ค ไยดี. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารดุสิตบัณฑิตทาง
สังคมศาสตร์, 8(1), 150-164. DOI: 10.14456/phdssj.2018.11
- ชัยยา บัวหอม. (2563). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของบุคลากรโรงเรียนน้ำเกลี้ยง
วิทยา (รายงานผลการวิจัย). ศรีสะเกษ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2557). ภาวะผู้นำร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ : แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา.
กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ณัฐธินัน ระวีพงษ์. (2557). กลยุทธ์การบริหารการคงสภาพของสถานศึกษาดีเด่น
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์. (2564). ภาวะผู้นำ
ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 15(2), 50-64.
- ณิรดา เวชญาติลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุจฤทัย โพนนอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็น
ของครู กลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ดวงเดือน ตั้งประเสริฐ. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทรัพย์ศิริ จันทักษ์, และสุรสิทธิ์ อภัยพัฒนามาศ. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วารสารแม่โจ้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 4(1), 26-37.
- ทินกร บัวชู, และทิพาพร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพวัลย์ นนทเกท. (2557). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธัญญา สุขวงศ์, นเรศ ชันธีร์, และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(34), 32-42.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอิชัย, และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). การบริหารและการจัดการจัด การศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิสาชล บำรุงภักดี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2560). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล กรุ๊ป.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยา วีรกุล. (2558). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ปรานอม หยวกทอง. (ออนไลน์. 2555). ลักษณะสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ.

สืบค้น 26 เมษายน 2564, จาก <https://sites.google.com/site/kroonom/laksna-sakhay-khxng-thekhnoloyi-sarsnthes>

พระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ขยรตโน. (2558). การบริหารการศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4(2), 320-325.

พัชรา วาณิชสิน. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา.

กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

พิชญากค์ กำจัดภัย. (2562). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร. สืบค้น 24 เมษายน 2564, จาก <http://ea.grad.ssru.ac.th/useruploads/files/20200721/e50f4dd4c170b7c777e33dd5bf868ad2cb242ff7.pdf>

พิมล โชติธนอธิวัฒน์. (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา

พุทธิภาคย์ รักซ้อน. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน. (2560). สืบค้น 25 เมษายน 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>

รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา = Leadership : theories, research, and approaches to development. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณศร จันทโสลิศ. (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กรกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สัมมา ธรณิธย์. (2556). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สากล มานูรัตน์. (2555). ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/403516>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2564). แผนการปฏิบัติการปีงบประมาณ 2564. พิจิตร. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ:

พริกหวานกราฟฟิค.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). *ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียน*
ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 216-224.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง)* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สุนันทา สมใจ, และวิชุดา กิจธรรม. (2561). *การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี*.
วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(1), 350-363.

สุหต หมดอะตัม, และสุนทรี วรรณไพเราะ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร*
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน
จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22 :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 1905-1915

อดิศักดิ์ ดงสิงห์. (2560). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อร่าม วัฒนะ. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร*
ส่วนจังหวัด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *ศึกษาด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต*
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). จันทบุรี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการ*
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดสระบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). สระบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

เอกนรินทร์ คล้ายหิริม. (2552). *การดำเนินงานเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียนขยายโอกาส*
ทางการศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานูราประเทืองวิทย อำเภอมะนัง
จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์คำ, และวัลลภา อาริรัตน์. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.
การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 886-893.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1)

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

3. นายเกื้อสิริภรณ์ ศรีมิตรานนท์ ศึกษานิเทศก์กลุ่มงาน ส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รุจโรจน์ แก้วไร ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.รักษิต สุทธิพงษ์ ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. ดร.อนันต์ นามทองตัน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

4. ดร.ผกาภรณ์ พลายสังข์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2

5. ดร.มงคล รุณธาตุ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้น และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

ผู้วิจัย

กัลยวรรณ ตะเภาทอง

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น

☐ ต่ำกว่า 10 ปี

☐ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะ
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

ระดับ 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยี				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์						
1.	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ					
2.	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
3.	ผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบลงทะเบียน, ระบบตรวจสอบผลการเรียนออนไลน์ , EMIS , AMSS, DMC					
4.	ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา					
5.	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยี					
7.	ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าใจยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติ					
8.	ผู้บริหารมีการบูรณาการ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางวิชาการ					
9.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์					
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล						
10.	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันต่อเหตุการณ์					
11.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference					

ข้อ	รายการ	ระดับภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยี				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล						
12.	ผู้บริหารศึกษาค้นคว้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน					
13.	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง					
14.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เทคโนโลยี					
15.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
16.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้					
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ						
17.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ					
18.	ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
19.	ผู้บริหารส่งเสริมและผลักดันการวิจัยทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี					
20.	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน					
21.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน					
22.	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้					
23.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการ	ระดับภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยี				
		5	4	3	2	1
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ						
24.	ผู้บริหารพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน					
25.	ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ						
26.	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ					
27.	ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
28.	ผู้บริหารบูรณาการระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการดำเนินงานและการเรียนรู้					
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในกระบวนการทำงานที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน					
30.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในสถานศึกษา					
31.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการบริหารสถานศึกษา					
ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล						
32.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี					
33.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม					
34.	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายและรับผิดชอบต่อความผิดพลาด					
35.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเกิดความตระหนักในประเด็นปัญหาทางสังคมจากการใช้เทคโนโลยี					

ข้อ	รายการ	ระดับภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยี				
		5	4	3	2	1
36.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรม					
37.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องตามกฎหมาย					
38.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี					
39.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 2

**แบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมี ดร.สกริพร เขาวนชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3. แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

ประสบการณ์การทำงาน.....

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....

เวลา.....สถานที่.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

**ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**

1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 **ด้านการมีวิสัยทัศน์**

1.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี
ให้ทันสมัยอยู่เสมออย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 **ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้
แบบโลกยุคดิจิทัล**

2.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 **ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
อย่างมีอาชีพ**

3.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ
เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 **ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ**

4.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารในการจัดทำและวางระบบการใช้เทคโนโลยี
เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่างไร

.....

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 **ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล**

5.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี อย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ว่าที่ร้อยตรีหญิงกัลยวรรณ ตะเกาทอง

นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการมีวิสัยทัศน์							
1.	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยีในการทำงานเพื่อให้เกิด ความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ระบบข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบลงทะเบียน, ระบบตรวจสอบผลการเรียนออนไลน์, EMIS, AMSS, DMC	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบาย ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ในสถานศึกษาเรื่องการใช้นวัตกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าใจยอมรับ และนำไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารมีการบูรณาการ การใช้เทคโนโลยี ในการบริหารงานเพื่อยกระดับความ เป็นเลิศทางวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
9.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนา ตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีในการ เปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้ทันต่อ สถานการณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล							
10.	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันต่อเหตุการณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การประชุมผ่าน Video Conference	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารศึกษาค้นคว้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการใช้ เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ PLC เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับ การเรียนรู้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ							
17.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม กับการเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรม ของผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารส่งเสริมและผลักดันการวิจัย ทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาทาง เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยี ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา การคิด การตัดสินใจ และทักษะการ แก้ปัญหาของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในกิจกรรมการ เรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
25.	ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมที่ยึดผู้เรียนเป็น สำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ							
26.	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารจัดทำและวางระบบการใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารบูรณาการระบบเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการจัดการดำเนินงานและ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยี ในกระบวนการทำงานที่ทันต่อสถานการณ์ ปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ในการ บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล							
32.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34.	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายและรับผิดชอบต่อความผิดพลาด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเกิดความตระหนักในประเด็นปัญหาทางสังคมจากการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องตามกฎหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39.	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความ เจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีความ ทันสมัย เหมาะกับสังคมในปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

จากตาราง ผลวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทุกด้านมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 แสดงว่า คำถามข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.988	39